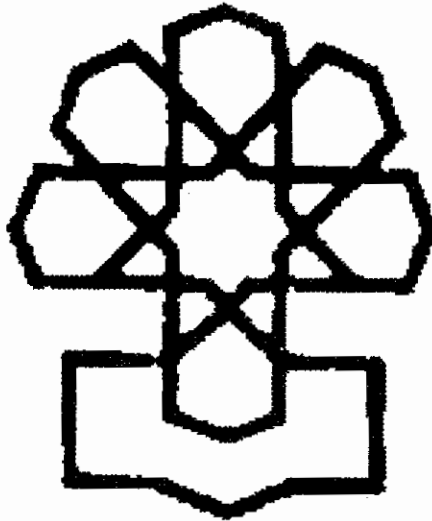

۵۱۴۷

تصویری تحلیلی از وضعیت اعتباری برنامه‌های بهداشتی و پیشگیری در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰

درباره لایحه بودجه ۱۳۸۰ - شماره (۳۶)

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
گزارش‌دهنده و آماده است
شماره: ۱۳۲۹۲
تاریخ: ۲۹/۱/۱۳۷۸

کد موضوعی: ۱۶۰

شماره مسلسل: ۵۹۲۳

معاونت پژوهشی
آذر ۱۳۷۹

کار: دفتر زیربنایی

این گزارش بنا به درخواست سرکار خانم طالقانی
نماینده محترم مجلس تهیه گردیده است.

تصویری تحلیلی از وضعیت اعتباری برنامه‌های بهداشتی
و پیشگیری در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰

کدموضوعی: ۱۶۰

شماره مسلسل: ۵۹۲۳

الف- مقدمه

- فعالیت‌ها و خدمات فصل بهداشت، درمان و تغذیه، به اعتبار ماهیت عملیات و تخصیص منابع در چارچوب ۱۹ برنامه اجرایی طبقه‌بندی شده که در کلی‌ترین وجه، به ترتیب زیر قابل جمع‌بندی است.

۱- برنامه‌های ناظر بر تأمین خدمات درمانی اعم از خدمات درمان سرپایی، بستری، فوریت‌های پزشکی شهری و روستایی؛

۲- برنامه‌های ناظر بر تأمین داروها و ملزومات مصرفی پزشکی و تجهیزات تشخیصی و بیمارستانی و...؛

۳- برنامه‌های ناظر بر تأمین و تعمیم بهداشت و خدمات بهداشتی اعم از بهداشت عمومی، بهداشت مادر و کودک، ایمن‌سازی و مبارزه با بیماری‌ها، بهداشت محیط و امنیت غذایی و بهبود تغذیه و آموزش‌های بهداشتی در سطح مناطق شهری و روستایی؛

۴- برنامه‌های ناظر بر خدمات اداری و پشتیبانی و مدیریت ستادی اقدامات.

- عدم همسویی و هماهنگی عناوین و ماهیت عملیاتی و خدماتی بسیاری از برنامه‌های ۱۹ گانه فصل بهداشت و درمان و تغذیه با اصول و زمینه‌های اصلی کارکرد، فعالیت‌ها و خدمات پذیرفته شده نظام مراقبت‌های اولیه بهداشتی و درمانی کشور و بیکره‌سازمانی و تشکیلاتی آن «شبکه بهداشتی و درمانی و طرح توسعه آن» از جمله نکات قابل اشاره و توجه است که بررسی و تحلیل، نقش، جایگاه و سهم واقعی اقدامات بهداشتی را در انجام و ارائه خدمات مستقیم و غیرمستقیم و اختصاص منابع اعتباری برای هدایت، مدیریت و

انجام اقدامات، مشکل و گاه‌آغیر ممکن می‌سازد.

با این وجود، در این متن خلاصه سعی شده است که تصویری نزدیک به واقع از نحوه تنظیم و آرایش اقدامات و فعالیت‌های اجرایی بهداشتی، خدمات پیشگیری و مراقبت از بروز و تشدید آسیب‌های اجتماعی (که برنامه‌های موضوع آن در فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی طبقه‌بندی گردیده است) به دست داده شود.

به این لحاظ، در قالب عنوان کلی بهداشت و خدمات بهداشتی «موضوع ردیف ۳ مقدمه این گزارش» مجموع اعتبارات «اعتبارات جاری، اعتبارات قابل استفاده و مصرف ناشی از درآمدهای اختصاصی و اعتبارات عمرانی» ۸ برنامه از ۱۹ برنامه فصل بهداشت و درمان و تغذیه لایحه بودجه سال ۱۳۸۰، مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفته است.

عناوین برنامه‌های مذکور عبارتند از:

- ۱- برنامه خدمات بهداشتی با شماره طبقه‌بندی (۳۰۳۰۲)؛
 - ۲- برنامه بهداشت با شماره طبقه‌بندی (۳۰۳۰۹)؛
 - ۳- برنامه خدمات بهداشتی و درمانی روستایی با شماره طبقه‌بندی (۳۰۳۰۴)؛
 - ۴- برنامه بهداشت روستایی با شماره طبقه‌بندی (۳۰۳۱۰)؛
 - ۵- برنامه بهبود تغذیه با شماره طبقه‌بندی (۳۰۳۰۵)؛
 - ۶- برنامه امنیت غذا و تغذیه با شماره طبقه‌بندی (۳۰۳۱۷)؛
 - ۷- برنامه بهداشت محیط با شماره طبقه‌بندی (۳۰۳۰۶)؛
 - ۸- برنامه پیشگیری، کنترل و مبارزه با بیماری مالاریا با شماره (۳۰۳۱۶)؛
- علاوه بر آن، از فصل تأمین و اجتماعی و بهزیستی هم، اقدامات، فعالیت‌های اجرایی و منابع اختصاص یافته به ۳ برنامه مربوط به خدمات پیشگیری از معلولیت‌ها و آسیب‌های اجتماعی و مراقبت‌های پیشگیرانه از آسیب‌دیدگان، شامل:
- ۱- برنامه پیشگیری از معلولیت‌ها و آسیب‌های اجتماعی به شماره طبقه‌بندی (۳۰۴۲۱)؛
 - ۲- برنامه کارآموزی و بازپروری اجتماعی به شماره (۳۰۴۱۰)،
 - ۳- برنامه پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر به شماره (۳۰۴۲۵) در این مجموع منظور شده است.

ب- بررسی وضعیت و تغییرات اعتباری برنامه‌های بهداشتی و پیشگیری در فصول بهداشت و درمان و تأمین اجتماعی و بهزیستی

۱- مجموع اعتبارات اختصاص یافته به برنامه‌های بهداشتی در فصل بهداشت و درمان و تغذیه لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ رقمی معادل ۲۴۷۴/۱ میلیارد ریال است که نسبتی حدود ۲۳/۳ درصد از کل اعتبار پیشنهادی این فصل را در لایحه بودجه تشکیل می‌دهد، این رقم اعتبار نسبت به اعتبار مصوب برنامه‌های مشابه سال ۱۳۷۹، (به مبلغ ۲۰۷۳/۴ میلیارد ریال) حدود ۱۹/۳ درصد رشد دارد که این میزان، در قبال رشد ۲۷/۹ درصد اعتبارات فصل بهداشت و درمان تغذیه برای سال ۱۳۸۰، نشانه کم توجهی نسبی به توسعه برنامه‌های بهداشتی، ارزیابی شده و به منزله، اولویت و مزیت بیشتر دیگر برنامه‌های فصل تلقی می‌گردد که به هر حال جای تاامل دارد.

۲- از مجموع اعتبارات اختصاص یافته به برنامه‌های بهداشتی مذکور (۲۴۷۴/۱ میلیارد ریال)، سهم درآمدهای اختصاصی با رقم ۲۳۶ میلیارد ریال حدود ۹/۵ درصد و سهم اعتبارات عمرانی با رقم ۳۸۲ میلیارد ریال حدود ۱۵/۴ درصد است.

۳- مقایسه این نسبت‌ها با نسبت‌های مشابه اعتبارات مصوب سال ۱۳۷۹ نشان می‌دهد که سهم اعتبارات ناشی از درآمدهای اختصاصی سال ۱۳۸۰ نسبت به ۱۳۷۹ تقلیل یافته و سهم اعتبارات عمرانی، به شدت افزایش گرفته است که این روند، نشانه، هدایت اصولی و مدیریت بهتر تخصیص منابع ارزیابی می‌شود. توضیح این‌که، در بودجه مصوب سال ۱۳۷۹ برنامه‌های بهداشتی، سهم درآمدهای اختصاصی حدود ۱۴/۹ درصد بوده و سهم اعتبارات عمرانی از ۵/۵ درصد تجاوز نکرده است.

۴- مجموع اعتبارات اختصاص یافته به برنامه‌های ۳ گانه پیشگیری از معلولیت‌ها و آسیب‌های اجتماعی فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ معادل ۱۲۰ میلیارد ریال است که این رقم در قبال اعتبارات جاری، عمرانی و درآمدهای اختصاصی فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ با مبلغ ۱۲۷۵/۰۲ میلیارد ریال (بدون محاسبه و منظور داشتن مبلغ ۱۴۰۲۵ میلیارد ریال اعتبار

مربوط به برنامه بیمه‌های اجتماعی کارگران سازمان تأمین اجتماعی که در ستون درآمدهای اختصاصی این فصل طبقه بندی و منعکس شده است)، نسبتی کمتر از ۱ درصد (یک درصد) را تشکیل می‌دهد.

۵- سهم کمتر از یک درصد اعتبارات ناظر بر اهداف، اقدامات و عملیات پیشگیری و مراقبت‌های پیشگیرانه از آسیب‌ها و آسیب دیدگان اجتماعی را نباید به منزله کم توجهی بخش بهزیستی و حمایت‌های اجتماعی به ضرورت‌ها، نیازها، برنامه‌ها و اقدامات پیشگیری در قلمرو آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی ارزیابی یا تلقی نمود، زیرا که سهم عمده‌ای از فعالیت‌ها و خدمات اجتماعی با ماهیت پیشگیری از بروز تشدید آسیب‌های اجتماعی و همچنین منابع و اعتبارات اختصاص یافته به این منظور در چارچوب عملیات دیگر برنامه‌های اصلی فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی، منجمله برنامه‌های:

۱- برنامه حمایت خانواده با شماره (۳۰۴۰۹)؛

۲- برنامه اشتغال و خودکفایی خانواده با شماره (۳۰۴۲۲)

۳- برنامه خدمات فرهنگی و آموزشی با شماره (۳۰۴۲۳)

۴- برنامه حمایت از زنان و کودکان بی سرپرست با شماره (۳۰۴۲۴)

طبقه بندی و منظور گردیده است.

۶- اعتبارات پیشنهادی برای برنامه‌های پیشگیری از معلولیت‌ها و آسیب‌های اجتماعی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ را ۱۲۰ میلیارد ریال. در مقام مقایسه با ارقام عملیات مشابه در قانون بودجه سال ۱۳۷۹، بیش از ۵۱/۵ درصد افزایش دارد که این نسبت رشد، نشانه توجه بیشتر به تقویت و گسترش عملیاتی اقدامات در سال ۱۳۸۰ می‌باشد.

۷- سهم درآمدهای اختصاصی، از کل اعتبارات اختصاص یافته به برنامه‌های پیشگیری در فصل تأمین اجتماعی و بهزیستی در سال ۱۳۸۰، معادل ۵ درصد است که این نسبت در قبال نسبت مشابه سال ۱۳۷۹ به میان حدود ۷/۶ درصد به طور نسبی کاهش یافته است.

۸- وضعیت و تغییرات اعتباری برنامه‌های بهداشتی و پیشگیری به تفکیک عناوین برنامه‌ها و ردیف‌ها و دستگاه‌های اجرایی برای سال‌های ۱۳۸۰ و ۱۳۷۹ در جدول پیوست تنظیم یافته و تصویر گردیده است که حسب ضرورت و مورد. قابلیت استفاده دارد.

جدول توزیع و تفکیک اعتبار برنامه های که با عنوان بهداشت، خدمات بهداشتی، بهبود تغذیه و پیشگیری از بیماری ها و معلولیت ها و

آسیب های اجتماعی در لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ طبقه بندی شده است

(ارقام به میلیارد ریال)

۳۰۳۲۵		۳۰۳۲۱ ۳۰۳۱۰		۳۰۳۰۶ ۳۰۳۱۶		۳۰۳۰۵ ۳۰۳۱۷		۳۰۳۰۴ ۳۰۳۱۰		۳۰۳۰۲ ۳۰۳۰۹		اعتبار سال های ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ به تفکیک برنامه ها	شماره طبقه بندی رده ها و دسته ها	عنوان دستگاه ها و رده ها	
پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر		پیشگیری از معلولیت ها و آسیب های اجتماعی		پیشگیری، مبارزه با بیماری ها و بهداشت محیط		بهبود تغذیه و امنیت غذا		برنامه های بهداشت و خدمات بهداشتی روستایی		برنامه های خدمات بهداشتی					
۱۳۸۰	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۷۹				
	۲۲/۳												تهاد ریاست جمهوری - ستاد مبارزه با مواد مخدر	۱۰۱۰۳۸	
													نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران - پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر	۱۰۶۰۳۶	
۵۰	-											۷۱۰	۶۴	سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی - مراقبت از زندانیان مبتلا به ایدز	۱۰۸۲۰۳
														ستاد مشترک سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - نیروی مقاومت بسیج - پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر	۱۱۱۳۲۵
۷۰	-						۲۵۱۸							وزارت علوم - تحقیقات و فن آوری به صندوق رفاه دانشجویان، کمک به تغذیه دانشجویان	۱۱۳۵۸۰
														وزارت آموزش و پرورش - کمک به تغذیه رایگان دانش آموزان مناطق محروم	۱۲۷۵۱۱
							۶۶۱	۵۶/۲						وزارت آموزش و پرورش و پرورش پیشگیری از اعتیاد	۱۲۷۵۳۹
۱۱	-									۳۳۲/۰	۱۱۷/۷	۸۴۰	۵۷/۳	وزارت بهداشت و درمان، ستاد مرکزی	۱۲۹۰۰۰
														وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی - کنترل ایدمی ها	۱۲۹۰۰۱
														وزارت بهداشت و درمان - پیشگیری و کنترل ایدز و هپاتیت	۱۲۹۰۰۳
														وزارت بهداشت و درمان - لایحه نیروی انسانی پزشکی و پیراپزشکی	۱۲۹۰۰۵

۳۰۲۲۵		۳۰۲۲۱ ۳۰۲۱۰		۳۰۲۰۶ ۳۰۲۱۶		۳۰۲۰۵ ۳۰۲۱۷		۳۰۲۰۴ ۳۰۲۱۰		۳۰۲۰۲ ۳۰۲۰۹		اعتبار سال‌های ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ به تفکیک برنامه‌ها	عناوین دستگاه‌ها و ردیف‌ها	شماره طبقه‌بندی و ردیف‌ها	دستگاه‌ها
پیشگیری از ابتداء به مواد مخدر		پیشگیری از معلولیت‌ها و آسیب‌های اجتماعی		پیشگیری، مبارزه با بیماری‌ها و بهداشت محیط		بهبود تغذیه و امنیت غذا		برنامه‌های بهداشت و خدمات بهداشتی روستایی		برنامه‌های خدمات بهداشتی					
۱۳۸۰	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۷۹	۱۳۸۰	۱۳۷۹				
												وزارت بهداشت و درمان - طرح توسعه شبکه‌های بهداشتی	۱۲۹۰۱۸		
												وزارت بهداشت و درمان - راه‌اندازی مراکز فرعی‌های وزارت بهداشت و درمان - کنترل جمعیت و تنظیم خانواده	۱۲۹۰۲۶ ۱۲۹۰۴۰		
												وزارت بهداشت و درمان - کمک به توسعه واحدهای بهداشتی	۱۲۹۰۲۵		
												وزارت بهداشت و درمان - پیشگیری و کنترل بیماری‌های سل، مالاریا و ...	۱۲۹۰۲۶		
												وزارت بهداشت و درمان - یارانه لاروهای بهداشتی و شیر خشک	۱۲۹۰۸۱		
												وزارت بهداشت و درمان - کمک به صلورق رفاه دانشجویان در بهبود تغذیه	۱۲۹۰۸۲		
												آستینو باستور ایران	۱۳۰۵۰۰		
												آستینو باستور ایران - خرید تجهیزات و اکسجین	۱۳۰۵۰۲		
												هیات ب	۹۷		
												سازمان بهزیستی کشور	۱۳۱۵۰۰		
												سازمان بهزیستی کشور - کمک به ایجاد و توسعه مراکز پیشگیری و اعتیاد	۱۳۱۵۱۶		
												سازمان بهزیستی کشور - پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر	۱۳۱۵۱۶		
												سازمان صدا و سیما - تهیه و بحث برنامه‌های پیشگیری از اعتیاد	۲۸۳۵۱۶		
												دانشگاه‌های علوم پزشکی استان‌ها و اصنارت استان	۸۵۹۷۶	*	
												کتابخانه و رفیقا و دستگاه‌های منی و استانی	۱۱۱۹۷۲	**	
												سهام در آمد‌های اختصاصی از کل	۲۱۷۵	***	
												سهام اعتبارات عمرانی از کل	۲۱۷۳	***	